

Den här sidan har genererats genom maskinöversättning [Länk]. Maskinöversättningar kan innehålla fel som riskerar att minska tydligheten och exaktheten. Ombudsmannen frånsäger sig allt ansvar för eventuella avvikelser. För den mest tillförlitliga informationen och rättssäkerheten hänvisas till källversionen i engelska via länken ovan. För mer information, se vår [språk- och översättningspolicy](#) [Länk].

Beslut i ärende 175/2021/DL om hur Europeiska kommissionen säkerställer öppenhet i fråga om gruppen med ansvar för förhandlingar med läkemedelsföretag om förhandsbeställningar av vaccin mot covid-19

Beslut

Ärende 175/2021/DL - **Undersökning inledd den** 29/01/2021 - **Beslut den** 22/03/2021 -

Berörda institutioner Europeiska kommissionen (Inget administrativt missförhållande upptäckt) |

Ärendet avsåg Europeiska kommissionens vägran att offentliggöra namnen på experterna i den grupp som på EU-medlemsstaternas vägnar förhandlar med läkemedelsföretag om köp av vaccin mot covid-19.

Ombudsmannen konstaterade att kommissionens vägran att offentliggöra namnen överensstämde med EU:s dataskyddslagstiftning och avslutade ärendet eftersom inget administrativt missförhållande förelåg.

Samtidigt beklagade hon att kommissionen inte hade lämnat ut någon information alls om experterna, exempelvis vilken nationell myndighet de tillhör. Mer öppenhet om förhandlingsgruppen skulle bidra till att säkerställa ordentlig ansvarsskyldighet vid förhandlingarna om vaccin mot covid-19.

Hon rekommenderar därför starkt att kommissionen nu offentliggör åtminstone förteckningen över de sju medlemsstater som finns representerade i förhandlingsgruppen.

Bakgrund till klagomålet

1. För att bidra till hanteringen av covid-19-pandemin har Europeiska kommissionen tagit fram

en "Vaccinestrategi" [1] för att säkra säkra och effektiva vacciner för Europa och världen. I strategin föreskrivs att kommissionen, för att stödja företag i snabb utveckling och produktion av ett vaccin, ska ingå avtal med enskilda vaccintillverkare för medlemsstaternas räkning. I utbyte mot rätten att köpa ett visst antal vaccindoser inom en viss tidsram och till ett visst pris skulle en del av vaccintillverkarnas initiala kostnader finansieras genom instrumentet för katastrofstöd [2]. De avtal som ingåtts mellan kommissionen och de läkemedelsföretag som säkrar detta förfarande kallas "avancerade inköpsavtal" (APA). Kommissionen samordnar en grupp, inklusive experter från de nationella förvaltningarna i EU:s medlemsstater, som förhandlade fram dessa förhandsöverenskommelser med berörda läkemedelsföretag.

2. I september 2020 lämnade klaganden, en ledamot av Europaparlamentet, in en begäran om allmänhetens tillgång [3] till 1) " *det avtal som kommissionen förhandlade fram och undertecknat med läkemedelsföretaget AstraZeneca om inköp av ett vaccin mot covid-19 för alla EU:s medlemsstater*" och 2) " *namnen på de personer som förhandlar på EU-medlemsstaternas vägnar*".

3. Kommissionen förlängde tidsfristen för att fatta beslut om begäran [4] och utfärdade slutligen sitt ursprungliga beslut i oktober 2020. Det konstaterades att ett dokument omfattades av den första delen av begäran, nämligen det förhandsbesked om prissättning som undertecknats med AstraZeneca (ett av de läkemedelsföretag som utvecklar vacciner). Sökanden nekade emellertid tillgång och hävdade att ett utlämnande skulle kunna undergräva skyddet för AstraZenecas affärsintressen [5]. Kommissionen behandlade den andra delen av begäran som en "begäran om upplysningar" [6]. Kommissionen hävdade att den inte kunde lämna ut namnen, eftersom detta skulle undergräva skyddet av de berörda personernas personuppgifter [7]. Deras identiteter måste skyddas för att upprätthålla deras oberoende och skydda dem från otillbörliga yttre påtryckningar och inflytande. Den avslöjade dock namnet på den sakkunnige som förhandlade på kommissionens vägnar.

4. **Klaganden var** missnöjd med svaret och begärde därför att kommissionen skulle se över sin ursprungliga ståndpunkt genom att lämna in en bekräftande ansökan.

5. Efter att ha förlängt tidsfristen en gång informerade kommissionen klaganden i december 2020 om att den på grund av pågående interna samråd inte kunde behandla den bekräftande ansökan inom de föreskrivna tidsfristerna. Den åtog sig att svara " *så snart som möjligt*".

6. I januari 2021 vände sig klaganden till ombudsmannen i avsaknad av svar.

Utredningen

7. Några dagar efter det att klaganden vände sig till ombudsmannen offentliggjorde kommissionen förhandsöverenskommelsen med AstraZeneca med vissa delar redigerade. Ombudsmannen välkomnade denna utveckling. Hon inledde därför endast en undersökning av kommissionens vägran att uppge namnen på företrädarna för de nationella förvaltningar som deltog i förhandlingarna om förhandsöverenskommelserna.

8. Ombudsmannen bad kommissionen att redogöra för sin vägran att lämna ut namnen, och i synnerhet överväga om det kan vara möjligt att lämna ut viss information, t.ex. enskilda personers titlar och/eller ståndpunkter och uppgifter om den nationella förvaltning som de tillhör. Under undersökningens gång mottog ombudsmannen kommissionens svar och därefter klagandens synpunkter på detta svar.

Argument som läggs fram för ombudsmannen

9. **Klaganden** hävdade att det finns ett allmänintresse av att experternas namn offentliggörs. Han sade att ett öppet beslutsfattande är avgörande för att en demokrati och allmänhetens förtroende ska fungera. Klaganden ansåg också att underlåtenhet att lämna ut den begärda informationen skulle kunna leda till bristande förtroende för vaccinet, vilket skulle leda till en viss allmän ovilja att vaccineras. EU bör därför göra sitt yttersta för att återupprätta allmänhetens förtroende.

10. Klaganden ansåg dessutom att ett utlämnande av namnen skulle kunna bidra till att minska uppfattningen om potentiella intressekonflikter.

11. **Kommissionen** förklarade att en **gemensam förhandlingsgrupp** genomför förhandlingarna med vaccinleverantörerna. Experterna i den gemensamma förhandlingsgruppen – som företräder sju medlemsstater med produktionskapacitet för vacciner – utses av ordförandena för en styorkommitté. Kommissionen ingår också i den **gemensamma förhandlingsgruppen**. Styorkommittén diskuterar och granskar alla aspekter av APA-avtalen innan de undertecknas. [8]

12. Kommissionen sade att den vid handläggningen av begäran om information är bunden av den europeiska kodexen för god förvaltningssed [9], där det föreskrivs att institutionerna ska skydda personuppgifter i enlighet med EU:s dataskyddsregler [10]. Kommissionen förklarade att den har utvecklat intern administrativ praxis i detta avseende, som också är relevant för behandlingen av begäran om information.

13. I linje med denna administrativa praxis bör namnen på tredje parter, som inte är offentliga personer som agerar offentligt, inte röjas om inte villkoren i EU:s dataskyddslagstiftning för överföring av uppgifter är uppfyllda. [11] Samma sak gäller för tredje parts "funktioner", i den mån dessa funktioner skulle göra det möjligt att identifiera personerna. Eftersom ingen av experterna i styrelsen och den gemensamma förhandlingsgruppen omfattades av kategorin "offentliga siffror" hävdade kommissionen att den behövde kontrollera om villkoren för överföring av deras personuppgifter var uppfyllda.

14. Kommissionen ansåg att klaganden inte lade fram några övertygande argument till stöd för att utlämnandet av de begärda personuppgifterna skulle tjäna allmänintresset (första villkoret). Kommissionen hävdade också att ett utlämnande skulle skada de berörda personernas "legitima intressen", eftersom det finns en verklig och icke-hypotetisk risk för att avslöjandet av

deras identitet skulle kunna skada deras privatliv och leda till icke begärda externa kontakter och påtryckningar (andra villkoret). Kommissionen gjorde därför gällande att de rättsliga villkoren inte var uppfyllda och att den inte kunde uppge experternas namn.

15. Dessutom sade kommissionen att den mot bakgrund av de pågående förhandlingarna måste skydda experternas oberoende och skydda dem från otillbörliga yttre påtryckningar och inflytande.

16. Kommissionen ansåg att ett utlämnande av experternas titlar eller en förteckning över de nationella förvaltningarna i gruppen sannolikt skulle göra dem identifierbara på grundval av information som är allmänt tillgänglig (t.ex. organisationsscheman eller kataloger över offentliga tjänster), vilket motverkar det mål att skydda deras privatliv som kommissionen försökte uppnå.

Ombudsmannens bedömning

17. Ombudsmannen anser att det är rimligt att kommissionen har behandlat klagandens begäran som en "begäran om upplysningar". Hon konstaterar i vilket fall som helst att hur den klassificerade begäran inte hade någon inverkan på det faktum att överföring av personuppgifter måste ske i enlighet med EU:s dataskyddslagstiftning. Ombudsmannen håller med om att namnen på experterna i styrkommittén och den gemensamma förhandlingsgruppen är personuppgifter. [12]

18. Vid bedömningen av om överföringen av experternas personuppgifter är laglig måste kommissionen göra en analys i tre steg. För det första ska den pröva huruvida den sökande har visat att det är nödvändigt att överföra personuppgifterna till honom för ett specifikt ändamål av allmänintresse. Om så är fallet måste kommissionen fastställa om överföringen skulle kunna undergräva de registrerades legitima intressen (experterna, i detta fall). Slutligen måste kommissionen göra en "balansering" mellan intressena hos den person som ansöker om tillgång till personuppgifterna och de registrerades legitima intressen [13] .

19. Ombudsmannen håller med om att klagandens argument inte visar att det finns ett särskilt behov av allmänintresse som skulle tillgodoses genom att få tillgång till de enskilda personernas namn.

20. Kommissionen behövde därför inte vidta ytterligare åtgärder för att undersöka om utlämnandet av uppgifter kunde ha påverkat experternas legitima intressen. Ombudsmannen håller dock med kommissionen om att deras intressen skulle kunna skadas, särskilt med tanke på att deras förhandlingsroll är känslig.

21. Under dessa omständigheter anser ombudsmannen att kommissionen var berättigad när den vägrade att lämna ut experternas namn för att skydda deras personuppgifter. Ombudsmannen noterar namnet på kommissionens högre tjänsteman i den **gemensamma förhandlingsgruppen** är offentligt.

22. Ombudsmannen är dock besviken över att kommissionen vägrade att lämna ut åtminstone viss information om experterna. Ombudsmannen är medveten om att kommissionen ville skydda sin identitet, men anser att det skulle vara möjligt att lämna ut allmän information som skulle visa vilken nationell förvaltning förhandlarna tillhör utan att avslöja deras identitet. En tydlig signal om vilken medlemsstat som är representerad i den "gemensamma förhandlingsgruppen" och på vilken nivå den nationella offentliga förvaltningen är representerad skulle bidra till att öka allmänhetens förtroende och säkerställa att det kan finnas verkligt ansvarsutkrävande när det gäller förhandlingsprocessen för inköp av vacciner. Med tanke på den pågående offentliga debatten om ackrediterade parlamentsassistenter i allmänhet, och i synnerhet den ackrediterade parlamentsassistenten, skulle det också ligga i EU:s intresse att det blir mer insyn i förhandlingarna.

Slutsats

På grundval av undersökningen avslutar ombudsmannen detta ärende med följande slutsats:

Med tanke på EU:s dataskyddslagstiftning förekom inga administrativa missförhållanden från Europeiska kommissionens sida.

Den klagande och Europeiska kommissionen kommer att informeras om detta beslut .

Förslag

Ombudsmannen vidhåller att det är nödvändigt att öka insynen i förhandlingarna. Hon föreslår starkt att kommissionen offentliggör förteckningen över sju medlemsstater som är representerade i den gemensamma förhandlingsgruppen.

Emily O'Reilly Europeiska ombudsmannen

Strasbourg den 22 mars 2021

[1] Meddelande från kommissionen av den 17 juni 2020, EU:s strategi för covid-19-vacciner, finns på:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1597339415327&uri=CELEX:52020DC0245>
[Länk].

[2] Instrumentet för krisstöd hjälper medlemsstaterna att hantera coronapandemin genom att hantera behoven på ett strategiskt och samordnat sätt på EU-nivå. Mer information finns på:

https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/emergency-support-instrument_en

[Länk].

[3] I enlighet med artikel 6 i förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, finns på <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001R1049> [Länk].

[4] I enlighet med artikel 7.3 i förordning 1049/2001.

[5] I enlighet med artikel 4.2 första strecksatsen i förordning 1049/2001.

[6] I enlighet med den europeiska kodexen för god förvaltningssed, som finns på: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/publication/en/3510> [Länk].

[7] I enlighet med bestämmelserna i förordning 2018/1725 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter, finns på <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725> [Länk].

[8] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_21_48 [Länk].

[9] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/publication/en/3510> [Länk].

[10] Förordning 2018/1725.

[11] De tre villkoren anges i artikel 9.1 b i förordning 2018/1725.

[12] I den mening som avses i artikel 3.1 i förordning 2018/1725.

[13] artikel 9.1 b i förordning 2018/1725.